

POSTANOWIENIE

Dnia 27 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki

w sprawie z odwołania J. S.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Lublinie
o rekompensatę z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 27 stycznia 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Lublinie z dnia 21 maja 2025 r., sygn. akt III AUa 4/25,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od J.S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Lublinie kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia następnego po upływie tygodnia od dnia doręczenia odwołującej się odpisu postanowienia do dnia zapłaty.**

H.P.

UZASADNIENIE

W wyroku z 21 maja 2025 r., sygn. akt III AUa 4/25, Sąd Apelacyjny w Lublinie – w sprawie z odwołania J.S. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Lublinie o rekompensatę z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach – oddalił apelację odwołującą się od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie z 27 listopada

2024 r., sygn. akt VIII U 2528/22, w którym Sąd Okręgowy oddalił odwołania J. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie z 19 października 2022 r. i 28 listopada 2022 r.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołująca się zaskarżyła skargą kasacyjną. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na przyczynach przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. W ocenie skarżącej jej skarga jest oczywiście uzasadniona - zaskarżone orzeczenie w sposób oczywisty narusza przepisy postępowania art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., ponieważ Sąd drugiej instancji nie rozpoznał wszystkich zarzutów apelacyjnych podniesionych przez odwołującą się w apelacji, a więc doszło do nieprawidłowej kontroli apelacyjnej Sądu drugiej instancji.

Wskazano na potrzebę wykładni przepisów prawa w zakresie wyjaśnienia kwestii, czy biorąc pod uwagę treść art. 2 pkt 5 oraz art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych możliwe jest doliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych także tych okresów, które nie zostały potwierdzone dokumentami, a wynikają wyłącznie z zeznań strony, jak również nie mogą zostać oszacowane dokładne daty zatrudnienia.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o: - wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie kosztów postępowania kasacyjnego według norm prawem przepisanych; względnie - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – o: oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna odwołującej się nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście

uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz twierdzeniem, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że strona skarżąca wykazała istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Skarżąca – opierając wniosek o przyjęcie jej skargi do rozpoznania na przyczynie przyjęcia skargi określonej w przepisie art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. – powinna nie tylko określić, które przepisy wymagają wykładni, ale także wskazać, na czym polegają poważne wątpliwości związane ze stosowaniem tych przepisów wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości. Konieczne jest opisanie tych wątpliwości, wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej. Jeżeli zaś skarżący powołuje się na rozbieżności w orzecznictwie sądowym, to zobowiązany jest przytoczyć te rozbieżne orzeczenia Sądów, przy czym musi wykazać, że występująca w nich rozbieżność ma swoje źródło w różnej wykładni przepisu albo wykazać, że wykładnia dokonana przez Sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego. Chodzi przy tym o rozbieżności w wykładni przepisu prawa, a nie o rozbieżności w jego zastosowaniu. Ponadto, ze względu na publiczne cele, jakie ma do spełnienia rozpoznanie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej, skarżący powinien także wykazać celowość dokonania wykładni przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (postanowienie Sądu Najwyższego z 20 stycznia 2026 r., I USK 206/26, LEX nr 4014732).

Uzasadnienie wniosku koncentruje się w swoich założeniach na prostej negacji podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji w

zakresie oceny dokonanych w sprawie ustaleń stanu faktycznego sprawy. Zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c. w postępowaniu kasacyjnym nie jest dopuszczalne powołanie nowych faktów i dowodów, a Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Z podstawy faktycznej zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie wynika, że po zsumowaniu, łącznie okres zatrudnienia wnioskodawczynie w szpitalach we Francji wyniósł 10 miesięcy i 3 dni. Twierdzenie skarżącej, że okres pracy w szczególnych warunkach był dłuższy, jest gołosłowne i nie ma oparcia w dowodach zgromadzonych w sprawie. Skarżąca nie wskazała konkretnych czasokresów pracy we Francji, których zaliczenia domaga się do stażu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd ustalił, że okres pracy w warunkach szczególnych skarżącej wyniósł 13 lat 11 miesięcy i 14 dni. Uwzględniając okres pracy w szczególnych warunkach na terenie Francji, ogólny staż pracy w szczególnych warunkach wyniósł 14 lat 9 miesięcy i 17 dni. Powyżej przedstawione ustalenia stanowiły płaszczyznę subsumcyjną przepisów prawa materialnego – między innymi art. 21 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych i stwierdzenia przez Sąd braku prawa skarżącej do spornego w sprawie świadczenia – prawa do rekompensaty z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Skarżąca – poza prostym zaprzeczeniem podstawie zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji – nie przedstawia – w uzasadnieniu wniosku – przekonującej jurydycznej argumentacji, którą wykazałaby, że istnieje przyczyna przyjęcia skargi do rozpoznania określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Wykazanie podnoszonej w skardze oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) – jako przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – wymagałoby przedstawienia tego, w czym wyraża się „oczywista zasadność” skargi oraz argumentacji wykazującej, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona. Podczas gdy dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania – z uwagi na jej oczywistą zasadność w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. – niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w

szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego z: 16 marca 2023 r., I USK 163/22, LEX nr 3570640; 3 listopada 2025 r., III USK 151/24, LEX nr 3938651; 16 grudnia 2025 r., I USK 44/25, LEX nr 4003958; 17 grudnia 2025 r., II USK 127/25, LEX nr 3987252). Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym nie prowadzi postępowania dowodowego, wobec ograniczeń wynikających z art. 398³ § 3 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 20 stycznia 2026 r., I PSK 19/26, LEX nr 4014737).

W rozpatrywanej sprawie stan taki nie występuje. Brakuje w uzasadnieniu wniosku odpowiedniego wyводу zawierającego argumentację, którą skarżąca wykazałaby walor oczywistej zasadności jej skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznawał apelację skarżącej od wyroku Sądu pierwszej instancji z zachowaniem reguł określonych w art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. Skarżąca - poprzestając na gołosłownym twierdzeniu o nieprawidłowej kontroli apelacyjnej Sądu drugiej instancji - nie wskazuje, które to zarzuty jej apelacji zostały pominięte przez Sąd drugiej instancji. Tymczasem Sąd drugiej instancji – w ocenie zasadności dochodzonego w sprawie roszczenia – uwzględnił całość materiału dowodowego sprawy, rozpoznając apelację skarżącej w ramach określonych przez art. 382 k.p.c. oraz art. 378 § 1 k.p.c.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. (punkt pierwszy). Rozstrzygnięcie zawarte w punkcie drugim niniejszego postanowienia ma podstawę w art. 98 § 1, § 1¹ i § 3 k.p.c.

[a.ł]

